

Stambul şertnamasy

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 23 января, 2025

Stambul şertnamasy

STAMBUL ŞERTNAMASY

"Özünü zenandan ýokary saýyanlar jahyldyr" diýipdir Möwlanı.
"Zenan – bilmedige nebis, bilene nepes" diýenmiş, Şemsi Töwrizi.

Gýotäň pikiriçe, "aýal-gyzy, şeraby, şygyry, aýdym-sazy söýmeyänler ömürboýy akmakdyr".

Karl Krausyň pikiriçe bolsa, zenan bolmazdan ýaşap bolmaýandygy dogry däl, zenanyň ýok ýasaýsy ýasaýyşam däl.

Uinston Çerçill: "Meniň iň uly üstünligim – aýaly my maňa durmuşa çykmaga razy etmegimdir" diýipdir.

Şarlotte Uitton bolsa "Zenanlar durmuşda etmeli işlerini özleriniň ýarysyça-da bolmadyk erkekleriň edýän işinden iki esse köp etmäge borçly, hernä, olara muny etmek gaty bri kyn düşenok" diýip, gülümsiräpdır.

Linda Li-Potter pikiriçe, güýcli erkekler zenanylaryň goldawy bilen güýcli bolýarlar, güýcli zenanlae bolsa, ärlerine garamazdan güýçlüdirler.

Aristotel Onassis "Eger zenanlar bolmadyk bolsa, dünýä baýlyklarynyň, puluň hiç hili gymmaty bolmazdy" diýipdir.

Redýard Kipling "Zenanyň çaklan zady erkegiň kepil geçen zadnyder has dogrudyr" diýipdir.

Genri Milleriň pikiriçe, zenanlar boýunça edip boljak üç zat bar: ony söýüp bolar, onuň üçin hasrat çekiler, ýa-da ony çeper esere öwrüp bolar.

Wiktor Gýugo aýalsyz erkegi erkegi atýan ýaýjyksyz sapança menzedipdir.

Onore de Balzak "Bir zenana ynanmak, oňa çokunmak, ony durmuşyň gözbaşy, ýalkamy hasaplama... Bu täzeden dogulmak dälde, näme eýse?" diýipdir.

Çarłz Bukowskiý "Möññürip aglaýan aýalyň gözýaşlary ony

aglamaga mejbur eden adamyň başyna injek bela-beterleriň aşagyna goýuljak goldur" diýip, ýatladypdyr.

Lew Tolstoý "Zenan şeýle bir temadır welin, ony näçe öwrenseň öwren, hemise täzejedir" diýipdir.

Turgenew "Ähli akyl-paýhasymy, bütin eserlerimi, şamlyk nahara gjä galyp ýa-da irräk gelmegim bilen gzykylanýan aýala çalyşmaga taýýar" diýipdir.

Hytaýlylarda "Asmanyň ýarsyny zenanlar saklaýar" diýen nakyl bar.

Ruslarda-da "Aýal erkegiň özünü halamaýandygyny ondan has öň duýýar" diýen atalar sözi bar.

Pablo Neruda "Bir aýal aýtmaga kän-kän zatlary aýtmaly ýerde dymýan bolsa, onda erkegiň ol aýalyň ýanynda ähli mümkünçiliginı ýitirendigini aňladýar" diýipdir.

Jemal Süreýýa hem Neruda bilen bir heñden gopupdyr...

Zenanlar dymyp giderler – köp jan ederler gatnaşygyny dowam etmek üçin – olaryň ýüregi, beýni, ruhy diňe bir adamyňky bolmagy şeýle bir kabul edipdir welin, zenan bolan zenan (öz halaýan adamy barka) başga birine gabagynam galdyrmak islemez.

Meselem, erkekler ýaly "naharyň duzy kem bolupdyr" diýip, ýersiz ýere gohlaşmaz, gaýtam tersine düşünişiek bolar.

Erkeklerde bolsa gaýtam aýalynyň bu bolşuna gaharlan diýseň. Temegini ýokary tutup, beýlesine öwrülip tüňňerilip ýatar, otludan galan tat ýaly ýüzüni kürşerdip telewizorda futbol duşuşygyna sereden bolar, garaz, erkek gedemliginemi ýa-da güýmeň-saýmaňlyga salypmy, aýaly bilen şobada düşünsesi geläýmez.

Zenanlar hötjetdir – durmuşa bek ýapyşylary ýaly, söýgülerine-de eýe çykyp başarıandyrlar.

Şonuň üçin olarhñgürleşip derdinişme meýli garsysyndakyny razy edýänçä köşeşmeýär.

Ahyrsoňy erkegem uzak durup bilmän ýan berer – aýal onuň bir ýumşak damaryny tapar, hem ähli derdini orta döker.

Köplenç nähili jogap alýandyr öydýärsiňiz? Ugur-utgasyz jogap! Çünkü erkegiň gulagyna zenanlaryň janygyp aýdýan dertleridir gepleri dereksiz we gereksiz bolup eşdilýär, ol özüne aýdylýanlara intipis etmelidirem öýtmeýär, ünsem bermeýär,

çyny bilen diňleýänsiräp, "hä-hawa" berip geçer.
Bu babatda ýene bir zat, zenany çyny bilen begendirmän başdansowma hereketler bilen ony güýmäp saklarlar we erkek wagty-sagady gelende bularyň özüne ok bolup dolanjagyna düşünmeýär.

Haýsydyr bir zenan arzyny aýdýan bolsa, ýa-da erkekler aýtmyşlaýyn "tiňni-tiňni" edýän bolsa, onda şol erkek bir zada göz ýetirmeli – şol zenanyň bu gatnaşykdan häzirem umydyny kesýän däldir – gol tutuşyp bileje ýöremek, bileje ýaşamak, el-ele berip bileje kynçylyklaryň üstesinden gelip bagtly bolmak isleýädir – hasam möhümi, ol häzirem şol erkegi söýyändir.

Zenanlar dymyp gidýändirler! Iň esasyssy-da, erkekleriň hiç haçan düşünip bilmejek bu ýagdaýy şolar ýaly gutarnyklydyr. Şol günü ýetip gelýänçä gürleşen, dawalaşan, gohlaşan aýal özünü sessizlige berip, haçan gatnaşygyn dan umydyny kesen bolsa, şonda onuň söygüsiniň-de agyr ýaralandygynydyr.

Ýüregindäki yükleri bir ýere jemländir – aňynda aýlan ýol petegini alandyr we aslynda bedenini şol duran ýerinde goýup, gatnaşygyn dan çykyp gidendir.

Zenan hakykatdanam giden bolsa, sessiz-sedasız, hiç kime bildirmän, gapylary urman-depmän gidendir.

Her gün aşsam öye gelende, gapysynyň mähir bilen açylýanyny görýän erkekler muňa düşünmez, emma zenan sessiz-sedasız gider – ne-hä suprasında biş-düş edýän, ne diwana gyşaryp telewizora seredýän, ne-de gjäniň gara ýapynjaly ruhuny bir gapdala serpip, düşekde seniň bilen dem berip dem alyşmaga çalyşýan zenan indi ol däldir.

Zenanyň dady-perýatlaryndan, dawa-jenjelinden gorkmagyň hajaty ýok, çünkü zenanyň gidişi sessiz we asyllidyrdyr.

Stambul şertnamasy şudur.

Ynanyň, onuň hukuk tekstini okamagyň geregi ýok...

Şertnama aslynda şu ýokardaku sözlerden düzülen.

Geliň, indi görün, şertnama beýlede dursun, ähtnama baglaşsaňam biderek.

Sözümiň iň ýokarsynda durandyr, baryp sekiz asyr mundan öñ seslenipdir sadagasy bolaýyn Hezreti Mövlana...

"Özünü zenandan ýokary saýýanlar jahyldyr".
Şonuň üçin ş tetelli jahyllaryň diýenini etdirip bilmédik,
boýun egdirmédik, gürlänine-de çydam edip bilmédik aýal-
gylarynyň agzyny ýyrtaýjak bolup, şertnamany ýyrtyp zyñmaga
çytraşmalaryna geň galyp oturasy iş ýok.

Ýylmaz ÖZDIL.

"SÖZCÜ" gazeti, 18.07.2020 ý.

Terjime eden: Guwanç MÄMILIÝEW,
Stambul uniwersitetiniň talyby.

Publisistika